

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

**МІЖНАРОДНІ
ЗВ'ЯЗКИ УКРАЇНИ:
НАУКОВІ ПОШУКИ
І ЗНАХІДКИ**

МІЖВІДОМЧИЙ ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ЗАСНОВАНИЙ 1991 р.

Випуск 22

Київ – 2013

Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки. — Вип. 22: Міжвідомчий збірник наукових праць / Відп. ред. С.В. Віднянський. — К.: Ін-т історії України НАН України, 2013. — 378 с.

*Затверджено до друку Вченою радою Інституту історії України
НАН України, протокол № 9 від 29 жовтня 2013 р.*

Збірник наукових праць присвячено висвітленню участі України в міжнародних політичних, економічних та культурних відносинах, актуальних питань зовнішньої політики провідних держав Європи і проблем нової та новітньої історії Австро-Угорщини, Болгарії, Іспанії, Італії, країн Вишеградської групи, а також окремим методологічним та історіографічним проблемам історичної науки.

Р е д а к ц і й н а   к о л е г і я :

С.В. Віднянський, доктор історичних наук, професор, Інститут історії України НАН України (*відповідальний редактор*);

Н.В. Кривець, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник, Інститут історії України НАН України (*відповідальний секретар*);

М.М. Варварцев, доктор історичних наук, професор, Інститут історії України НАН України;

І.І. Вовканич, доктор історичних наук, професор, Ужгородський національний університет;

Мар'ян Гайдош, кандидат історичних наук, Інститут суспільних наук Словацької академії наук (Кошице, Словацька Республіка);

О.М. Горенко, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник, Інститут історії України НАН України;

Л.О. Зашкільняк, доктор історичних наук, професор, Львівський національний університет імені Івана Франка;

О.Є. Лисенко, доктор історичних наук, професор, Інститут історії України НАН України;

О.О. Маврін, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник, Інститут української археографії та джерелознавства імені М.С.Грушевського НАН України;

А.Ю. Мартинов, доктор історичних наук, старший науковий співробітник, Інститут історії України НАН України;

Ренато Різаліті, ординарний професор, Флорентійський університет (Італійська Республіка);

О.С. Рубльов, доктор історичних наук, професор, Інститут історії України НАН України;

В.Є. Снапковський, доктор історичних наук, професор, Білоруський державний університет (Мінськ, Республіка Білорусь).

Р е ц е н з е н т и : **М.В. Кірсенко**, доктор історичних наук, професор;
С.С. Троян, доктор історичних наук, професор.

Свідцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації.
Серія КВ № 6938 04.02.2003 р.

Збірник наукових праць зареєстровано Вищою атестаційною комісією України як фахове видання зі спеціальності «Історичні науки». — (Постанова Президії ВАК України від 14 квітня 2010 р., № 1-05/3 // Бюлетень ВАК України. — 2010. — № 5).

© Інститут історії України НАН України
© Автори

Адреса редколегії: вул. Грушевського, 4, офіс 500, Київ, Україна, 01001
тел. +380(44)279-87-04, факс +380(44) 279-63-62, e-mail: vsesvit_vid@mail.ru

International Relations of Ukraine: scientific searches and findings. — 22 Ed.: Interagency collected scientific papers / Executive Editor S.V. Vidnyans'kii. — K.: Institute of History of Ukraine of the NAS of Ukraine, 2013. — 378 p.

Approved for publication by the Scientific senate of the Institute of History of Ukraine of the National Academy of Sciences of Ukraine, protocol № 9, 29 October 2013

The collection of scientific papers is dedicated to the Ukraine's participation in international political, economic and cultural relations, current issues of the leading European countries' policy and the problems of Modern and Contemporary History of Austria-Hungary, as well as the certain methodological and historiographical problems of historical science.

Editorial board:

S.V. Vidnyanskii, doctor of history, professor, Institute of History of Ukraine of the National Academy of Sciences of Ukraine (*Executive Editor*);

N.V. Kryvets', candidate of history, senior researcher, Institute of History of Ukraine of the National Academy of Sciences of Ukraine (*Executive Secretary*);

M.M. Varvartsev, doctor of history, professor, Institute of History of Ukraine of the National Academy of Sciences of Ukraine;

I.I. Vovkanych, doctor of history, professor, Transcarpathian State University;

Marian Gajdos, candidate of history, Institute of Social Sciences of the Slovak Academy of Sciences (Kosice, Slovak Republic);

O.M. Gorenko, candidate of history, senior researcher, Institute of History of Ukraine of the National Academy of Sciences of Ukraine;

L.O. Zaschkil'nyak, doctor of history, professor, Ivan Franko National University of Lviv;

O.E. Lysenko, doctor of history, professor, Institute of History of Ukraine of the National Academy of Sciences of Ukraine;

A.A. Mavrin, candidate of history, senior researcher, M.S. Hrushevsky Institute of Ukrainian Archaeography and Source Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine;

A.Yu. Martynov, doctor of history, senior researcher, Institute of History of Ukraine of the National Academy of Sciences of Ukraine;

Renato Risaliti, professor, University of Florence (Italy);

O.S. Rubliov, doctor of history, professor, Institute of History of Ukraine of the National Academy of Sciences of Ukraine;

V.E. Snapkovsky, doctor of history, professor, Belarusian State University (Minsk, Belarus).

Reviewers: **M.V. Kirsenko**, doctor of history, professor;

S.S. Troyan, doctor of history, professor.

Certificate about governmental registration of publishing means of mass information
Series "KV" № 6938 04.02.2003

The collected scientific articles are registered by the Presidium of the Higher Attestation Commission of Ukraine as professional scientific publication in «Historical Sciences». — (Decree of the Presidium of the Higher Attestation Commission of Ukraine, April 14, 2010 as entry № 1-05/3 // Bulletin of Higher Attestation Commission of Ukraine. — 2010. — № 5).

© Institute of History of Ukraine
of the NAS of Ukraine

© Authors

Address of the editorial office: 4, M. Hrushevs'koho, office 500, Kyiv, Ukraine, 01001.
Tel. +380(44)279-87-04, fax +380(44)279-63-62, e-mail: vsesvit_vid@mail.ru

ЗМІСТ

УКРАЇНА В МІЖНАРОДНИХ ПОЛІТИЧНИХ, ЕКОНОМІЧНИХ ТА КУЛЬТУРНИХ ВІДНОСИНАХ

<i>Микола Варварцев.</i> Джузеппе Гарібальді: морськими шляхами в Україну (1824–1834 рр.).....	9
<i>Оксана Іваненко.</i> Культурно-освітня діяльність чеської громади в Україні (друга половина XIX — початок XX ст.).....	31
<i>Владислава Піскіжова.</i> Українсько-болгарські зв'язки в галузі образотворчого мистецтва другої половини XIX — початку XX ст.....	52
<i>Олена Гуменюк.</i> Студентські корпорації у контексті міжнародної діяльності української міжвоєнної еміграції в Європі.....	68
<i>Оксана Блашків.</i> Словацька культура в публікаціях Дмитра Чижевського на сторінках славістичних часописів у міжвоєнний період.....	81
<i>Наталія Кривець.</i> Німецькі вчені в Новоросійському університеті: наукова та викладацька діяльність (друга половина XIX ст.).....	94
<i>Сергій Кот.</i> «Колекція Кенігса» в контексті переговорів між Україною та Королівством Нідерланди щодо повернення культурних цінностей, втрачених внаслідок Другої світової війни.....	107

МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ І ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА КРАЇН ЄВРОПИ

<i>В'ячеслав Ціватий.</i> Європейський зовнішньополітичний простір доби раннього нового часу (XVI–XVIII ст.): концепти і дипломатичний інструментарій.....	116
<i>Ганна Харлан.</i> Політика Федеративної Республіки Німеччина щодо нових незалежних держав Центрально-Східної Європи в 1990-х роках.....	129
<i>Михайло Тюкалов.</i> «Мосульське питання» у близькосхідній дипломатії Великої Британії та США в 1920-і роки.....	144
<i>Любов Павлишин.</i> Досвід інтеграції Чеської Республіки до Європейського Союзу (1993–2004 рр.).....	156
<i>Віталій Андрейко.</i> Проблеми координації чесько-словацьких міждержавних відносин у контексті євроатлантичної інтеграції.....	180

ПРОБЛЕМИ ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ

<i>Дмитро Миколенко.</i> До питання про соціальну підтримку режиму С. Стамболова в Болгарії (1887–1894 рр.).....	197
<i>Олександр Кравчук.</i> Політична діяльність Т.Г. Масарика в Австро-Угорщині (1882–1914 рр.).....	217
<i>Валентина Годлевська.</i> Вибори до генеральних кортесів 1982 року і новий імпульс консолідації демократії.....	238

Василь Віднянський. Взаємодія учасників Вишеградської групи із зовнішньополітичним середовищем з етнополітичних питань	253
Вікторія Вдовиченко. Трансформаційні процеси в італійському суспільстві в контексті імплементації Маастрихтського договору	265

МЕТОДОЛОГІЯ ТА ІСТОРІОГРАФІЯ

Андрій Мартинов. Європейська історична пам'ять: зміна способів формування та умов існування	281
Олег Горенко. Людина в історичній ситуації і раціональність досвіду: рецепція Д. Г'юма і М. Вебера в контексті методологічного самовизначення історика	299
Ольга Мітькіна. Огляд підходів до вивчення міжкультурного діалогу і процесів взаємодії культур	324
Віталій Мікєладзе. Політика європейських союзників США щодо розв'язання Карибської кризи: історіографія питання	337
Іван Боровець. Слідами воєнної історії в особах (рецензія на книгу Jašek P., Kinčok B., Lacko M. Slovenskí generáli 1939–1945. — Praha, 2013. — 393 s.)	357

* * *

Павло Степанович Сохань (1926–2013)	370
Відомості про авторів	376

CONTENTS

UKRAINE IN INTERNATIONAL POLITICAL, ECONOMIC AND CULTURAL RELATIONS

<i>Mykola Varvartsev.</i> Giuseppe Garibaldi: sea routes in Ukraine (1824–1834).....	9
<i>Oksana Ivanenko.</i> Cultural and educational activities of the Czech community in Ukraine (the second half of the nineteenth — the early twentieth century)	31
<i>Vladislava Piskizhova.</i> Ukrainian-Bulgarian relations in the field of fine arts of the second half nineteenth — early twentieth century	52
<i>Olena Gumeniuk.</i> Students corporations in the context of international activity of interwar Ukrainian emigration in Europe.....	68
<i>Oksana Blashkiv.</i> Slovak culture in publications by Dmitry Chizhevsky in the pages of Slavonic journals during interwar period	81
<i>Natalia Kryvets.</i> German scientists at the University of Novorossiia: scientific and teaching activities (the second half of the nineteenth century)	94
<i>Sergiy Kot.</i> «The Koenigs' Collection» in the context of negotiations between Ukraine and the Kingdom of the Netherlands concerning the return of cultural values lost as a result of World War II	107

INTERNATIONAL RELATIONS AND FOREIGN POLICY OF EUROPEAN COUNTRIES

<i>Vyacheslav Tsivatyy.</i> European foreign space of early modern period (sixteenth to the eighteenth century): concepts and diplomatic tools	116
<i>Hanna Harlan.</i> The policy of the Federal Republic of Germany concerning the new independent states of Central and Eastern Europe in the 1990s.....	129
<i>Mykhaylo Tyukalov.</i> «Mosul question» in the Middle Eastern diplomacy of Great Britain and the United States in 1920s.	144
<i>Lubov Pavlyshyn.</i> Experience of the Czech Republic integration to the European Union (1993–2004)	156
<i>Vitaly Andreyko.</i> Problems of coordination of the Czech-Slovakian international relations in the context of European integration.....	180

PROBLEMS OF WORLD HISTORY

<i>Dmitry Mykolenko.</i> To the question of the social support of S. Stambolov's regime in Bulgaria (1887–1894).....	197
<i>Alexander Kravchuk.</i> Political activity of T. Masaryk in Austria-Hungary (1882–1914)	217
<i>Valentina Godlevska.</i> Elections to the Cortes Generales in 1982 and a new impetus to the consolidation of democracy.....	238

Vasily Vidnians'ky. The Visegrad Group members interaction with foreign environment of ethnopolitical issues	253
Victoria Vdovychenko. Transformation processes in Italian society after the implementation of the Maastricht Treaty.....	265

METHODOLOGY. HISTORIOGRAPHY

Andriy Martynov. European historical memory: changes of the ways of development and living conditions	281
Oleg Gorenko. A man in a historical situation and rationality experience: reception by D. Hume and M. Weber in the context of methodological self-determination of a historian	299
Olga Mitkina. Overview of approaches to the study of intercultural dialogue and processes of cultures interaction	324
Vitaly Mikeladze. The U.S. European allies' policy regarding the settlement of the Caribbean crisis: historiography of the question	337
Ivan Borovets. Following military history in the persons (review of the book Jašek P., Kinčok B., Lacko M. Slovenskí generalí 1939–1945. — Praha, 2013. — 393 s.)	357

* * *

Pavlo Stepanovich Sokhan' (1926–2013)	370
Information about the authors	376